

ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΟΥ 1966

Θέματα Ερμηνείας Κειμένου ΤΥΠΟΣ Α΄ Τετάρτη 7 Σεπτεμβρίου 1966

ΘΕΜΑ : Ιωάννου Γρυπάρη : «Εστιάδες»

Βαθί' άκραχτα μεσάνυχτα, τρισκότεινοι ούρανοι
πάν' άπ' τή Πολιτεία τή κοιμισμένη
κι άξαφνα σέρνει τοϋ Κακοϋ τὸ Πνεϋμα μία φωνή,
-τρόμου φωνή- κι ὅλοι πετιοϋνται φοβισμένοι.

-«Ἐσβησ' ἡ άσβηστη φωτιά!» κι ὅλοι δρομοϋν φορὰ
τυφλοὶ μέσα στη νύχτα νὰ προφτάσουν,
ὄχι μ' ἔλπίδα πὼς μπορεῖ νάν' ψεύτρα ἡ συφορὰ
παρὰ νὰ δοϋν τὰ μάτια τους καὶ τή χορτάσουν.

Θαρρεῖς νεκροὶ κι άπάρησαν τὰ μνήματ' άραχνὰ
σύγκαιρα ὀρθοὶ γιὰ τή στερνή τή κρίση,
κι ἔνῳ οὐκ άνέγνωμοι σπαρνοϋν μὲς σὲ κακὸ βραχνὰ
μὴ τύχει, τρέμουνε, κανεῖς καὶ τοὺς ξυπνήσει.

Μ' ἓνα μονόχρωτο άναφυλλητὸ σκυφτοὶ
πρὸς τῆς Ἐστίας τὸ ναὸ τραβοϋνε
καὶ μπρὸς στη πύλη διάπλατα τή χάλκινη άνοιχτῆ
ἓνα τὰ μϋρια γίνονται μάτια νὰ δοϋνε.

Καὶ βλέπουν: μὲ τῆς γνώριμης άρχαίας τῶν άρετῆς
τὸ σχήματ' άνωφέλευτο ντυμένες
στὸν προδομένο τὸ βωμὸ ἔμπρὸς γονυπετεῖς
τὶς Ἐστιάδες τὶς σεμνές, μὰ κολασμένες.

Τὸ κρῖμα τους ἔστάθηκεν άβουλη άνεμελιὰ
κι άραθυμιὰ -σάν τῆς δικῆς μας νιότης!
Μὰ ἡ Ἄγια ἡ Φωτιά, μιὰ πού 'σβησε, δὲ τήν άνάβει πλιὰ
άνθρώπινο προσάναμμα ἢ πυροδότης.

Κι ὅσο κι ἂν μὲ τὶς φοϋχτες των σκορπίζουν στὰ μαλλιὰ
μὲ συντριβὴ καὶ μὲ ταπεινοσύνη,
τοϋ κάκου! Στὴ χλιὰ χόβολη καὶ μὲς στη στάχτη πλιὰ
σπίθας ἰδέα οὐδ' ἔλπιση δὲν ἔχει μείνει.

Κι εἶναι γραμμένη τοῦ χαμοῦ ἡ Πολιτεία, ἐχτὸς
ἂν πρὶ ὃ καινούργιος ἥλιος ἀνατεῖλει
κάμει τὸ θάμα του ὃ οὐρανὸς καὶ στ' ἄωρα τῆς νυχτὸς
μακρόθυμος τὸν κεραυνὸ του στείλει.

Κι ἂν πέσει πάνω τους, ἄς πέσει! ὅπως ζητᾶ
τὸ δίκιο κι οἱ Παρθένες τὸ ζητοῦνε,
πού ἰδοῦ τες, μὲ τὰ χέρια τους στὰ οὐράνια σηκωτὰ
καὶ τῆ ψυχῇ στὰ μάτια τοὺς τὸν προσκαλοῦνε.

.....
Τάχα τὸ θάμα γένηκε; -Πές μου το νὰ στὸ πῶ,
γνώμη ἄβουλη, γνώμη ἄδικη μιᾶς νιότης
σὰν τῆ δικιά μας, πού 'σβησεν ἔτσι χωρὶς σκοπὸ
κι ἀκόμα ζεῖ καὶ ζένεται- μὲ τὸ σκοπὸ της!

1. Βίος του ποιητή, λογοτεχνικὴ σχολή που ανήκει, λογοτεχνικὸ εἶδος του ποιήματος.
2. Κεντρικὸ νόημα, ἐπὶ μέρους νοήματα, δομὴ του ποιήματος.
3. Γλῶσσα, ὕφος, μετρικὴ ἀνάλυση.

Κελλάφας
ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ